

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีภูมิหลังต่างกัน โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2540 ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัด สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีนักเรียนเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ด้วยมีทั้งสิ้น 67 โรงเรียน จำนวนประชากรนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จำนวน 29,368 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างกลุ่มโรงเรียนโดยสุ่มแบบอย่างง่ายมาจังหวัดละ 4 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 20 โรงเรียน จากนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร กำหนดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยมีค่าระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 (ประคอง กรรณสูตร, 2538) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในที่นี้คือ .05)

ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งสิ้น 395 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการคำนวณใช้วิธีการเทียบสัดส่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 คำตอบที่ได้มาถ้าเป็นจุดทศนิยมเกิน .5 ขึ้นไปปัดเป็น 1 คน ถ้าน้อยกว่า .5 ปัดทิ้งไป ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 และกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	รายชื่อโรงเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 4	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สงขลา	1. นาทวีวิทยาคม	356	12	112	4
	2. ควนเนียงวิทยา	404	13	142	5
	3. รัตภูมิวิทยา	383	12	149	5
	4. สะเดาขรรค์ชัย	487	16	251	8
สตูล	1. สตูลวิทยา	392	13	286	9
	2. ท่าแพผดุงวิทย์	180	6	123	4
	3. พิมานพิทยาสรรค์	487	16	264	9
	4. กำแพงวิทยา	261	9	290	9
ปัตตานี	1. โพลีเทคิรัราชบุรีศึกษา	282	9	191	6
	2. เดชะปัตตยานุกูล	585	19	375	12
	3. ศิริราชบุรีสามัคคี	109	4	56	2
	4. เบญจมาษฐทิศ	541	18	322	11
ยะลา	1. สตรียะลา	570	18	301	9
	2. รามันหิศิริวิทย์	72	2	39	2
	3. เบตงวีระราชบุรีประชา	356	11	280	9
	4. คณะราษฎร์บำรุง	533	17	590	19

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	รายชื่อโรงเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 4	
		ประจำ กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประจำ กร	กลุ่ม ตัวอย่าง
นราธิวาส	1. นราธิวาส	476	16	380	12
	2. สุโงโกลก	422	14	185	6
	3. ดันหยงมัส	216	7	108	4
	4. นราสิกขาลัย	331	11	220	7
รวม		7,443	243	4,664	152

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับที่ตั้งโรงเรียน เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองในครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และแบบเติมคำ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย แต่ละแบบจะมีแบบละ 15 ข้อ และลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scal) 4 ระดับ โดยแบ่งเป็น

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ข้อ 1, 4, 9, 12, 13, 15, 19, 26, 29, 32, 34, 36, 41, 42, 43

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ข้อ 2, 6, 7, 10, 11, 14, 16, 17, 22, 25, 27, 28, 33, 35, 37

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ข้อ 3, 5, 8, 18, 20, 21, 23, 24, 30, 31, 38, 39, 40, 43, 44

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียน โดยยึดหลักแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยปรับให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ โดยมีคำถามในด้านต่อไปนี้

1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ	ข้อ 1 - 10
2) การประหยัดและออม	ข้อ 11 - 20
3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย	ข้อ 21 - 30
4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา	ข้อ 31 - 40
5) การรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	ข้อ 41 - 50

ลักษณะของคำถามมี 2 ลักษณะ คือ คำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 3, 11, 13, 23, 27, 30, 31, 35, 37, 42 และคำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 14, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร วารสาร บทความ หนังสือ สิ่งพิมพ์ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม และแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา ไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อได้ทำการตรวจแก้ไขแล้วจึงนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม โดยตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู มีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ดังนี้

รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมร อริยานุชิตกุล นักจิตเวชเด็ก - วัยรุ่น โรงพยาบาลศิริราชพยาบาล

อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และตอนที่ 3 แบบวัดระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน มีผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านดังนี้

ศาสตราจารย์กิตติคุณ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปิรันธนานนท์ ภาควิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุวิมล ติลกานนท์ หัวหน้าศึกษานิเทศก์ ฝ่ายพัฒนาบุคคล กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

มาลี ไตสกุล ศึกษานิเทศก์ สายสังคมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการปรับชุดการสอนและชุดฝึกอบบรมครูผู้ใช้ชุดการสอนการปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

กาสั๊ก เต๊ะชันหมาก นักวิเคราะห์ 6 คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.4 จัดพิมพ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่รัฐ - ประชากรที่มิใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ .756 และแบบสอบถามตอนที่ 3 เท่ากับ

.873

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากกรมสามัญศึกษา

ถึงหัวหน้าสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 20 โรงเรียน

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียน โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ถึง วันที่ 8 สิงหาคม 2540 จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 395 ฉบับ ได้รับคืนมา 395 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ผลตามระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โปรแกรม SPSS / PC (Statistical Package for Social Sciences Personal Computer Plus) ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 นำข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาตรวจ เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามสภาพการอบรมเลี้ยงดู คือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบปล่อยปละละเลย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติ ดังนี้

มากที่สุด	ให้	4
มาก	ให้	3
น้อย	ให้	2
น้อยที่สุด	ให้	1

จากนั้นคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีคะแนนจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบที่เด่นที่สุดสูงกว่าแบบอื่น 4 คะแนนเก็บไว้ ในกรณีที่คะแนนการอบรมเลี้ยงดูเท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน โดยห่างกันไม่ถึง 4 คะแนนในการอบรมแต่ละแบบ ผู้วิจัยจะไม่นำแบบสอบถามชุดนั้นมาเปรียบเทียบในตัวแปรการอบรมเลี้ยงดู

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการวัดระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่านิยม

พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายข้อ ซึ่งการตรวจให้คะแนนชุดนี้ประกอบด้วยคำถามเชิงบวก และคำถามเชิงลบ ดังนั้นการให้คะแนนจึงมี 2 แนว ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale) (Best, 1970) ดังนี้

	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด (ไม่ได้ปฏิบัติเลย)	1	5
ระดับการปฏิบัติน้อย	2	4
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	3	3
ระดับการปฏิบัติมาก	4	2
ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	5	1

หลังจากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์ของ John W. Best (1970)

นักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมากที่สุด	4.50 - 5.00
นักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานมาก	3.50 - 4.49
นักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานปานกลาง	2.50 - 3.49
นักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานน้อย	1.50 - 2.49
นักเรียนมีระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานน้อยที่สุด (ไม่ได้ปฏิบัติเลย)	1.00 - 1.49

4.4 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนจำแนกตามภูมิภาคของนักเรียน

4.4.1 ในกรณีตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม จะเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยวิเคราะห์หาค่าที (t - test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

4.4.2 ในกรณีตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบทางเดียว (One - way Classification) หากพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะทำมาทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง